

Rafał Nagaj

Uniwersytet Szczeciński

NOŚNIKI ENERGII A PROCESY INFLACYJNE W POLSCE I UE

1. Wstęp

Wejście Polski do Unii Europejskiej spowodowało przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego. W początkowym okresie wzrost ten napędzany był przez eksport, następnie zaś przez popyt wewnętrzny. Od 2007 roku wzrostowi PKB zaczęło towarzyszyć szybsze tempo wzrostu cen w gospodarce. Do czynników mogących powodować zjawiska inflacyjne należą głównie popyt globalny, rosnące płace i koszty produkcji. Analizując trendy ogólnoswiatowe, można zauważyć, iż z problemem inflacji borykają się niemal wszystkie gospodarki świata. Czynnikiem powszechnie wymienianym jako główna przyczyna wystąpienia inflacji na świecie są nośniki energii. Energetyka w Polsce w większości bazuje na węglu, którego wydobycie maleje, a koszty produkcji rosną, co przyczynia się do wzrostu cen elektryczności i ciepła. Dodatkowo rosnący koszt nabycia gazu ziemnego sprawia, że ceny nośników energii w coraz większym stopniu wpływają na wydatki gospodarstw domowych i koszty operacyjne przedsiębiorstw. Wszystkie wspomniane czynniki, wespół z koniunkturą gospodarczą, wpływają na poziom inflacji w Polsce.

Celem artykułu jest zbadanie, jakie są determinanty inflacji w Polsce oraz jaki udział w tym wzroście wywierają nośniki energii. W pierwszej części artykułu zostanie przedstawiony przebieg procesów inflacyjnych i stan gospodarki w Polsce, a następnie omówione będą determinanty inflacji. Następnie uwaga zostanie skupiona na energetyce i ocenie sytuacji w tym sektorze, po czym nastąpi analiza zjawisk inflacyjnych w Unii Europejskiej, w kontekście omawianych zmian w Polsce. Artykuł kończy syntetyczny zbiór wniosków opierających się na obszernych danych statystycznych publikowanych przez GUS, NBP i Eurostat.

2. Ogólna sytuacja gospodarcza w Polsce

Polska znajduje się aktualnie w fazie spowolnienia gospodarczego. Wejście Polski do Unii Europejskiej spowodowało ożywienie ekonomiczne, które do 2005 roku

stymulowane było głównie przez eksport, od 2006 roku zaś wzrost PKB wynoszący powyżej 6% determinowany był przez inwestycje oraz konsumpcję. Obecnie to popyt krajowy stymuluje wzrost gospodarczy, a eksport netto wpływa ujemnie na jego tempo.

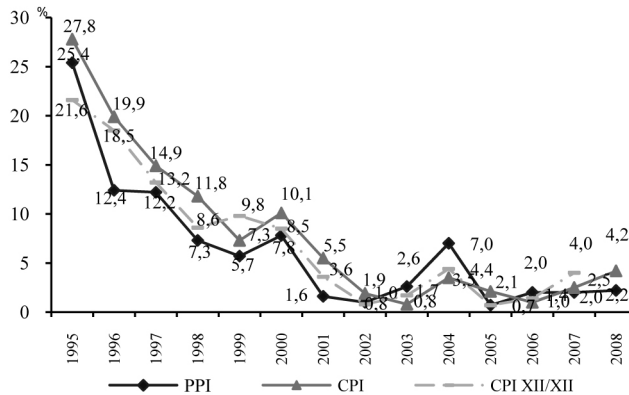
Tabela 1. Dynamika podstawowych wielkości makroekonomicznych w Polsce w latach 1995-2008 (w %)

Wyszczególnienie	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
PKB	7,0	6,2	7,1	5,0	4,5	4,3	1,2	1,4	3,9	5,3	3,6	6,2	6,7	4,8
Spożycie, w tym:	3,3	7,2	6,3	4,3	5,0	2,9	2,3	3,0	2,6	4,0	2,7	5,2	4,7	4,1
spożycie indywidualne	3,2	8,8	7,1	5,0	5,4	3,1	2,3	3,4	2,0	4,4	2,0	5,0	5,0	5,4
spożycie zbiorowe	2,9	2,2	3,1	1,9	2,5	2,1	2,7	1,4	4,9	3,1	5,2	6,1	3,7	0,0
Akumulacja, w tym:	24,1	19,5	21,0	13,6	6,0	3,9	-13,4	-7,2	3,3	14,7	1,4	16,1	23,7	7,7
nakłady br. na środki trwałe	16,5	19,7	21,8	14,0	6,6	2,7	-9,7	-6,3	-0,1	6,4	6,5	14,9	17,6	7,9
Popyt krajowy	7,0	9,6	9,3	6,4	5,2	3,1	-1,3	0,9	2,7	6,0	2,4	7,3	8,6	5,0
Eksport	22,8	12,0	12,2	14,4	-2,5	23,2	3,1	4,8	14,2	14,0	8,0	14,6	9,1	5,8
Import	24,3	28	21,4	18,6	1,0	15,5	-5,3	2,7	9,3	15,2	4,7	17,3	13,6	6,2

Źródło: *Raport o stanie gospodarki. Polska 2007*, MG, Warszawa 2007, s. 60, <http://www.mg.gov.pl/NR/rdonlyres/C14A5DE8-7236-4770-A72D-44D7A0454F93/37848/Gospodarkadrukpop.pdf>, stan na 01.10.2007; Biuletyn Statystyczny nr 2, GUS, Warszawa, marzec 2009, tab. 4, s. 58.

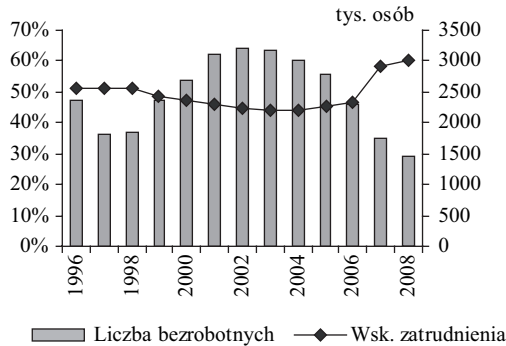
Wysokie tempo przyrostu produkcji, a jeszcze wyższe popytu krajowego sprawia, że dynamice zaczęły ulegać zjawiska inflacyjne. Pomimo że inwestycje w Polsce rosły, podnosząc wydajność pracy, ceny towarów też zaczęły rosnać. Wszystkie wskaźniki ukazują wzrost tempa inflacji (zob. rys. 1), której przyspieszenie nastąpiło na przełomie lat 2006-2007, by w 2008 roku osiągnąć poziom 4,2%, czyli powyżej celu inflacyjnego ustalonego przez Radę Polityki Pieniężnej. Wbrew obawom wejście Polski do Unii Europejskiej nie spowodowało jednak drastycznych, wieloletnich wzrostów cen, było to zjawisko jednorazowe i uwidoczniło się zwłaszcza we wskaźniku cen produkcji sprzedanej, który w 2004 roku wyniósł 7%. Obecnie indeks CPI spada w związku z ogólnoswiatowym kryzysem finansowym.

Chcąc w pełni ukazać sytuację makroekonomiczną w Polsce, nie można nie wspomnieć o rynku pracy, na którym dokonały się największe zmiany. Do 2003 roku stale spadał wskaźnik zatrudnienia w Polsce, a liczba bezrobotnych utrzymywała się na bardzo wysokim poziomie. Perspektywa wejścia Polski do UE spowodowała, że sytuacja na rynku pracy zaczęła się zmieniać, liczba bezrobotnych zmniejszyła się z 3,22 mln osób w 2002 roku do poziomu 1,7 mln na koniec lutego 2009 roku. Zmiany te spowodowane zostały przez wyjazdy części osób bezrobotnych w celach zarobkowych za granicę oraz duży wzrost liczby miejsc pracy.

Rys. 1. Inflacja w Polsce w latach 1995-2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Raport o stanie gospodarki. Polska 2007...*, s. 18; Biuletyn Statystyczny nr 2..., tab. 1, s. 38, 40.

Rys. 2. Wielkość bezrobocia rejestrowanego i wskaźnik zatrudnienia w Polsce w latach 1996-2008

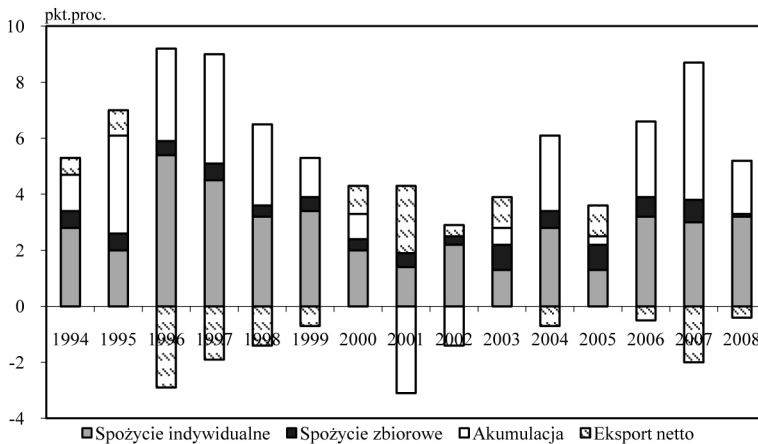
Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Raport o stanie gospodarki. Polska 2007...*, s. 19, 88; Biuletyn Statystyczny nr 2..., tab. 13, s. 72, tab. 65, s. 207.

Konkludując, należy podkreślić, że kondycja polskiej gospodarki jest dobra, pomimo ostatniego spowolnienia. Produkt Krajowy Brutto oraz popyt krajowy rosną, towarzysząc temu solidne podstawy wzrostu w postaci konsumpcji i inwestycji, nadal rośnie eksport, pomimo zawirowań na rynku walutowym. Znacznie poprawiła się sytuacja na rynku pracy, a deficyt budżetowy uległ zmniejszeniu. Towarzyszyć temu niestety zaczął wzrost cen, co stanowi zagrożenie dla utrzymania wzrostu gospodarczego w długim okresie.

3. Determinanty inflacji

Od paru lat w Polsce obserwuje się narastanie zjawisk inflacyjnych. Wzrost cen w gospodarce może utrzymywać się bardzo długo bądź być zjawiskiem krótkookresowym. Aby wytłumaczyć tę kwestię, należy przeanalizować, co powoduje inflację. Zgodnie z teorią ekonomii wzrost poziomu cen może być determinowany przez wiele czynników, wśród których najważniejsze to: popyt globalny, wśród którego najistotniejsze są konsumpcja i inwestycje, czynniki monetarne, a więc tempo przyrostu podaży pieniądza, kolejne to czynniki podażowe, wśród których należy wymienić przede wszystkim rynek pracy i związaną z nim dynamikę płac oraz ceny surowców produkcyjnych.

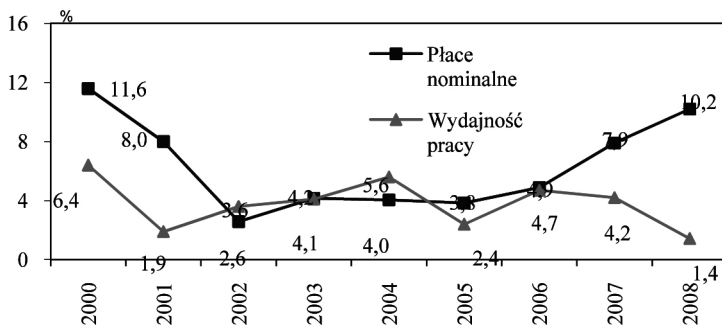
Dominującą pozycję we wzroście gospodarczym Polski odgrywa spożycie indywidualne i akumulacja kapitału. Ich wkład w 2008 roku wyniósł odpowiednio 3,2 i 1,9 pkt procentowych przy wzroście PKB wynoszącym 4,8%. Popyt zewnętrzny ujemnie wpływa na PKB z powodu szybko rosnącego importu, ale konsumpcja i inwestycje powodują, że wzrost gospodarczy w Polsce ma silne podstawy makroekonomiczne. Skutkiem szybciej rosnącego popytu krajowego od produkcji jest natomiast narastanie presji inflacyjnej.

Rys. 3. Dekompozycja popytu PKB w Polsce w latach 1994-2008

Źródło: *Raport o stanie gospodarki. Polska 2007...*, s. 60; Biuletyn Statystyczny nr 2..., tab. 6, s. 60.

Kolejną istotną determinantą procesów inflacyjnych są koszty produkcji, wśród których dominującą rolę odgrywają koszty pracy. Rynek pracy w Polsce jest jednym z tych obszarów, w których ostatnio dokonały się największe zmiany. Wejście Polski do Unii Europejskiej spowodowało duży spadek stopy bezrobocia oraz towarzyszący jej wzrost poziomu zatrudnienia. Wzrost zatrudnienia powoduje, że rośnie

Rys. 4. Tempo wzrostu wydajności pracy i przeciętnych nominalnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej w Polsce w latach 2000-2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Raport o stanie gospodarki. Polska 2008*, MG, DAiP, Warszawa 2008, s. 19, <http://www.mg.gov.pl/NR/rdonlyres/C14A5DE8-7236-4770-A72D-44D7A0454F93/48281/RoG080903.pdf>, stan na 06.04.2009; Biuletyn Statystyczny nr 2..., tab. 1, s. 28, 32, tab.11 s. 68 oraz obliczenia własne.

presją na wzrost płac, które są bardzo istotnym czynnikiem kosztów produkcji, a te odbijają się na cenach dóbr finalnych. O ile w latach 2002-2006 wynagrodzenia rosły w tempie zbliżonym do wydajności pracy (zob. rys. 4), o tyle od 2007 roku wydajność pracy nie nadążyła za dynamiką płac. Taka sytuacja powoduje, że koszty w przedsiębiorstwach przyrastają szybciej niż korzyści produkcyjne z pracowników, co sprawia, że produkcja staje się mniej rentowna, a przedsiębiorstwa zmuszone są do podnoszenia cen towarów i usług.

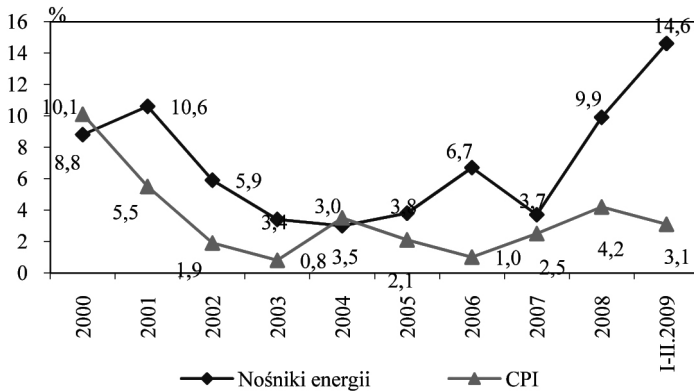
4. Ogólna charakterystyka sektora energetycznego

Jedną z ważniejszych przyczyn wzrostu inflacji w Polsce są nośniki energii. Warto na wstępie podkreślić, iż gospodarka polska jest znacznie bardziej energochłonna niż gospodarki krajów wysoko rozwiniętych. Dodatkowo należy dodać, iż nośniki energii stanowią znaczny udział w strukturze wydatków konsumpcyjnych¹.

Ceny nośników energii rosną bardzo szybko, znacznie bardziej niż inne dobra konsumpcyjne. Powodem takiego stanu jest sytuacja w sektorze energetycznym w Polsce, a zwłaszcza elektroenergetyce, a energia elektryczna w największym stopniu spośród wszystkich nośników energii wpływa na wielkość wydatków gospodarstw domowych.

Sektor energetyczny w Polsce jest obszarem gospodarki podlegającym regulacji ze strony państwa. Regulacja ta odbywa się zarówno na poziomie legislacyjnym,

¹ W roku 2008 ich udział w systemie wag przy obliczaniu wskaźnika CPI wynosił 12,08%. Patrz: *Ceny w gospodarce narodowej w 2007 roku, ...*, tab. 10, s. 68.

Rys. 5. Stopa inflacji w Polsce mierzona indeksem CPI oraz zmiana cen nośników energii w okresie 2000-luty 2009 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Ceny w gospodarce narodowej w 2007 roku*, GUS, Warszawa 2008, http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbr/gus/PUBL_ceny_w_gospodarce_narodowej_2007.pdf, stan na 26.09.2008, tab.10, s. 65 i 68; Biuletyn Statystyczny nr 2....., tab. 40, s. 125, 128.

jak i instytucjonalnym. Regulacja prawna dokonuje się głównie przez ustawę Prawo energetyczne², która ustala zasady, na jakich funkcjonuje rynek energetyczny w Polsce. Dodatkowo niezwykle ważne jest ustawodawstwo unijne, które musi być wdrażane na krajowym rynku energii, a głównie: dyrektywa 2003/54/EC³ określająca kształt wspólnego rynku energii w UE, dyrektywy środowiskowe, tj. dyrektywa nr 2001/80/WE⁴, dyrektywa 2001/81/WE⁵ oraz tzw. Pakiet klimatyczny 3x20%. Nadzór instytucjonalny dokonuje się przede wszystkim przez niezależną instytucję regulacyjną, jaką jest Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, który udziela koncesji na prowadzenie działalności energetycznej przedsiębiorstwom, zatwierdza ich taryfy cen i opłat oraz uzgadnia projekty inwestycyjne planów rozwoju. Dodatkowo w energetyce dokonuje się nadzór właścicielski, gdyż większość przedsiębiorstw energetycznych jest własnością Skarbu Państwa. Niestety wdrażane od wielu lat procesy restrukturyzacyjno-prywatyzacyjne przebiegają bardzo powoli, co powoduje, że w znacznym stopniu zaniechano przemiany w energetyce, zwłaszcza elektroenergetyce, która jest mocno niedoinwestowana.

² Ustawa Prawo Energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r. (DzU nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

³ Dyrektywa 2003/54/EC z 26 czerwca 2003 r. w sprawie wspólnych zasad dla wewnętrznego rynku energii elektrycznej (DzU UE nr L 176, z 15.07.2003 r.).

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/80/WE z 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych źródeł spalania paliw.

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/81/WE z 23 października 2001 r. w sprawie krajowych pułapów emisji dla niektórych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Cenniki w elektroenergetyce, gazownictwie i ciepłownictwie podlegają taryfikacji, co sprawia, że przedsiębiorstwa z powodu braku środków finansowych nie podejmują inwestycji. Kreowana konkurencja na rynku ciągle napotyka opór ze strony przedsiębiorstw, które są monopolistami naturalnymi na terenie swego działania. Stopniowe uwalnianie rynku powoduje, że przedsiębiorstwa energetyczne stopniowo podnoszą ceny, a brak konkurencji nie wymusza na zakładach energetycznych walki o klientów oraz podejmowania znacznych nakładów inwestycyjnych.

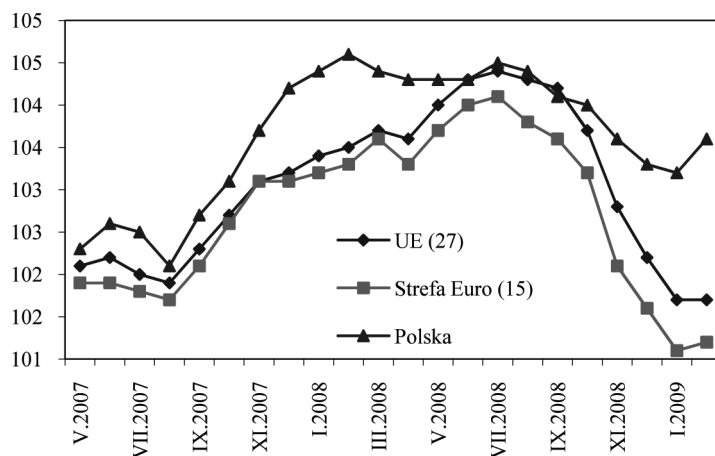
Należy podkreślić, że w najbliższych latach w Polsce można się spodziewać dalszego, znacznego wzrostu cen energii elektrycznej z powodów środowiskowych. Energetyka polska w ponad 90% bazuje na węglu, którego cena stale rośnie. Unijna polityka energetyczna zmierzająca do szerszego wykorzystywania źródeł odnawialnych i ochrony środowiska oraz tzw. Pakiet klimatyczny 3x20% powoduje, że przedsiębiorstwa energetyczne w Polsce są zmuszone do dokonania olbrzymich inwestycji modernizacyjnych i budowy nowych mocy wytwórczych oraz sieci przesyłowych. Około połowa mocy wytwórczych oraz sieci w Polsce jest przestarzała i potrzebuje modernizacji pod kątem przedłużenia ich żywotności i zainstalowania urządzeń, które będą redukowały ilość emitowanych zanieczyszczeń do atmosfery. Już teraz wiadomo, że część producentów energii będzie zmuszona do kupowania na rynku limitów zanieczyszczeń, co znacznie podniesie koszty energii. Nie można zapomnieć o tym, że gospodarka polska szybko się rozwija, co powoduje wzrost popytu na energię. W obliczu kurczących się wolnych rezerw mocy w Polsce oraz perspektywy zamknięcia części elektrowni czy elektrociepłowni niezbędne są inwestycje w nowy aparat wytwórczy. Wszystkie te czynniki sprawiają, że w perspektywie 4-5 lat można się spodziewać nawet podwojenia ceny energii elektrycznej w Polsce. Zważywszy, że waga energii elektrycznej w wydatkach gospodarstw domowych to ponad 4%, a wszystkich nośników energii – ponad 12%, można się spodziewać, że inflacja kosztowa może ulegać przyspieszeniu. Z tego powodu niezbędne są działania władz państwowych mające na celu obniżenie inflacji.

5. Inflacja w Unii Europejskiej

Kondycja ekonomiczna państw wysoko rozwiniętych, w tym Unii Europejskiej, nie jest najlepsza z powodu występującego na świecie kryzysu finansowego. Pomimo recesji w UE, zwłaszcza strefie euro, kraje członkowskie borykają się dodatkowo z problemem inflacji (zob. rys. 6). Od połowy 2007 roku ceny przyspieszyły i rosły w tempie powyżej 4% w stosunku rocznym, dopiero w 2009 roku wyhamowały.

Jednym z głównych powodów narastania procesów inflacyjnych jest wzrost cen nośników energii i ropy naftowej. Dużo się obecnie mówi, że ceny żywności rosną w niespotykanym tempie i to one są przyczyną inflacji. Oczywiście dynamika cen żywności to około 3% rocznie, jednak przyczyną tego wzrostu są uprawy roślin energetycznych, które dotuje się ze względu na promocję odnawialnych źródeł energii. Warto też zaznaczyć, że dynamika nośników energii i surowców energetycznych

jest dużo wyższa niż żywności. Ropa naftowa do połowy 2008 roku drożała w niepotykanym dotąd tempie – powyżej 50% rocznie. Podobnie ceny energii uległy znacznemu podwyższeniu.

Rys. 6. Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) w UE i Polsce.
Analogiczny okres poprzedniego roku = 100

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Biuletyn Statystyczny nr 2..., tab. 65, s. 213-214.

Tabela 2. Roczne zmiany cen w strefie euro w okresie 2004-luty 2008 r. (w %)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2007					2008
					I	III	VI	IX	XII	
Indeks ogólny HICP	2,1	2,2	2,2	2,1	1,8	1,9	1,9	2,1	3,1	3,3
Energia	4,5	10,1	7,7	2,6	0,9	1,8	0,9	3,0	9,2	10,4
Żywność nieprzetworzona	0,6	0,8	2,8	3,0	3,7	2,9	3,0	2,1	3,1	3,2
Żywność przetworzona	3,4	2,0	2,1	2,8	2,2	1,9	2,0	3,1	5,1	6,5
Ceny ropy naftowej	30,5	44,6	52,9	52,8	42,2	47,3	52,6	55,2	62,8	64,1

Źródło: *Koniunktura gospodarcza w państwach Unii Europejskiej w 2007 roku*, MG, DAiP, Warszawa, maj 2008, s. 27, <http://www.mg.gov.pl/NR/rdonlyres/0A7589B3-030C-4841-AD84-A1E-07A4D1A22/45509/Koniunktura07.pdf>, stan na 29.09.2008.

Bardzo szybko rozwijające się gospodarki Chin i Indii zgłaszają olbrzymi popyt na nośniki energii i windują ceny surowców do bardzo wysokich poziomów. Na zakończenie należy wspomnieć o polityce energetycznej UE, która nakazuje szerzej korzystać z odnawialnych źródeł energii, z których energia elektryczna jest droższa

niż ze źródeł konwencjonalnych. Wszystkie te czynniki sprawiają, że surowce energetyczne drożeją, podobnie jak energia elektryczna, a tym samym wzrastają koszty produkcji i ceny dóbr finalnych.

6. Zakończenie

Polska znajdowała się ostatnio w okresie dobrej koniunktury ekonomicznej charakteryzującej się szybkim wzrostem gospodarczym, wzrostem zatrudnienia i spadkiem bezrobocia. Niestety długookresowemu wzrostowi PKB, poza ogólnosiwiatowym kryzysem finansowym, zagrażać zaczęła inflacja powodująca, że realnie dochody rosną wolniej. Od początku transformacji ustrojowej walczyliśmy, aby ceny były stabilne, w 1999 roku udało się osiągnąć jednocyfrowy poziom obu najważniejszych wskaźników, tj. CPI i PPI. Co więcej, od 2002 roku poziom inflacji w Polsce osiągnął poziom unijny i od tego okresu polski rząd i NBP nie musiały borykać się z nierównowagą cenową. Niestety pod koniec 2006 roku inflacja w Polsce zaczęła przyspieszać, by w 2008 roku przekroczyć cel inflacyjny NBP. Podstawowymi czynnikami wpływającymi na wspomniane wzrosty cen są czynniki popytowe i podażowe. Od strony popytu jest to szybki wzrost PKB i jeszcze wyższy przyrost popytu krajowego stymulowany konsumpcją i inwestycjami, od strony kosztowej zaś wzrost cen surowców, zwłaszcza energetycznych. Obserwując gospodarki innych państw UE, zauważa się również narastanie zjawisk inflacyjnych, jednakże w sytuacji spowolnienia gospodarczego. Czynnikiem determinującym tę sytuację jest bardzo szybki wzrost cen nośników energii na całym świecie. Waga nośników energii w wielkości inflacji w Polsce stanowi powyżej 12%. Najistotniejsza z nich jest energia elektryczna, której cena po okresie względnie stabilnych wzrostów w latach 2000-2006 zaczęła szybko rosnąć od 2007 roku. Dodatkowo w najbliższych latach ceny elektryczności będą rosnąć jeszcze szybciej ze względu na ogromne potrzeby inwestycyjne sektora. Surowce energetyczne również drożeją, a dotyczy to węgla i gazu ziemnego, a wcześniej ropy naftowej. Wszystko to sprawia, że konsumenci ponoszą coraz większe wydatki na energię, co w konsekwencji przyczynia się do wzrostu inflacji. Dlatego przed władzami państwowymi stoi wyzwanie zdecydowanego tłumienia inflacji i dofinansowania energetyki, gdyż energia w dużym stopniu stymuluje procesy inflacyjne w Polsce i będzie to czynić w najbliższych latach.

Literatura

- Ceny w gospodarce narodowej w 2007 roku*, GUS, Warszawa 2008, http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PUBL_ceny_w_gospodarce_narodowej_2007.pdf, stan na 26.09.2008.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/87/WE z 13 października 2003 r. w sprawie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/80/WE z 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych źródeł spalania paliw.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/81/WE z 23 października 2001 r. w sprawie krajowych pułapów emisji dla niektórych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.
- Dyrektywa 2003/54/EC z 26 czerwca 2003 r. w sprawie wspólnych zasad dla wewnętrznego rynku energii elektrycznej (DzU UE nr L 176 z 15.07.2003 r.).
- Koniunktura gospodarcza w państwach Unii Europejskiej w 2007 roku*, MG, DAiP, Warszawa, maj 2008, <http://www.mg.gov.pl/NR/rdonlyres/0A7589B3-030C-4841-AD84-A1E07A4D1A22/45509/Koniunktura07.pdf>, stan na 29.09.2008.
- Raport o stanie gospodarki. Polska 2007*, MG, DAiP, Warszawa 2007, <http://www.mg.gov.pl/NR/rdonlyres/C14A5DE8-7236-4770-A72D-44D7A0454F93/37848/Gospodarkadrukpop.pdf>, stan na 01.10.2007.
- Raport o stanie gospodarki. Polska 2008*, MG, DAiP, Warszawa 2008, <http://www.mg.gov.pl/NR/rdonlyres/C14A5DE8-7236-4770-A72D-44D7A0454F93/48281/RoG080903.pdf>, stan na 06.04.2009.
- Ustawa Prawo Energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r. (DzU nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

THE INFLUENCE OF ENERGY CARRIERS PRICES ON THE INFLATIONARY PROCESSES IN POLAND AND THE EU

Summary

Entry of Poland into the EU has resulted in increased economic growth and development for the country. Unfortunately along with this growth came the problem of inflation due to an increase in the price of energy. The analysis of the situation in the EU shows that inflation is also a growing concern. The responsibility, in part lies with the Energy Carriers, because the cost of energy is a large proportion of a households expenses.

The increased development/growth of a State has resulted in a greater demand for raw materials for energy and consequently the price of such has increased rapidly in recent years. This has resulted in the providers having to pass on these costs to their customers. eg. gas, electricity, oil. The last economic crisis has shown that the Energy Carriers position has changed considerably with the reduction in the price of a barrel of oil falling from 160 USD to 40 USD, in the last year. The promotion and interest in pursuing renewable energy sources in the EU indicates that energy will be even more expensive, which have an even greater influence on the inflationary processes operating in Poland and the EU.